

thema
meedoen

Kwartaalmagazine van Reinaerde lente 2018

Uiteraerd

Toegankelijke verkiezingen

Moederdialogen groot succes

Diederik scheidt afval

inhoud

Uiteraerd lente 2018

Ik stem zelf

Mensen van 18 jaar en ouder met een (verstandelijke) beperking hebben -net als iedere kiesgerechtigde in dit land- stemrecht. Jammer genoeg maakt lang niet iedereen daar ook gebruik van. Onbegrijpelijke verkiezingsprogramma's, ontoegankelijke stemlokalen en het zonder hulp je stem uitbrengen blijken vaak struikelblokken. Is daar wat aan te doen?

Uiteraerd/Kijker

is het magazine van Reinaerde voor cliënten, familie, vrienden, medewerkers en geïnteresseerden. Uiteraerd/Kijker verschijnt in de lente, de zomer, de herfst en de winter. Is uw adres gewijzigd, stuur dan een briefje naar het redactieadres. E-mailen mag ook.

Redactieadres

Postbus 3364
3502 GJ Utrecht
030-22 999 22
communicatie@reinaerde.nl

Tekst

Communicatie Reinaerde

Ontwerp & opmaak

Bladen&Co, Utrecht

Fotografie

Berto Rietema

Overname van artikelen, delen eruit, foto's, film en illustraties is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

Reinaerde is aangesloten bij Carante Groep.

Volg ons ook op social media:

Facebook: facebook.com/reinaerde.zorgorganisatie

You Tube: Reinaerdevideo

Twitter: Reinaerdezorg

Instagram: instagram.com/reinaerde

Marc en Rosa kiezen

Opgedoft gingen we via de lift naar de collegezaal van het gemeentehuis.

Ik had een uitnodiging gekregen van Marc, die bij De Heygraeff in Woudenberg woont en werkt bij De Regenboog in Maarn, en van Rosa, die in het dorp woont en in de wasserij bij De Heygraeff werkt.

Een speciale openbare vergadering waarin de burgemeester door de Commissaris van de Koning opnieuw wordt beëdigd. Die uitnodiging liet ik niet aan me voorbij gaan.

Woudenberg en de mensen van Reinaerde horen bij elkaar.

Dat weten we en dat voelen we.

In de zaal zat ik naast Mark en tegenover Rosa, en er waren ook twee collega's.

We werden door iedereen gastvrij begroet.

Hoe gaat dat eigenlijk, burgemeester worden? Kun je dat zelf kiezen? Of kun je als inwoner je eigen burgemeester kiezen? Nee dat kan in Nederland niet, de gemeenteraad draagt een man of vrouw voor. En de benoeming zelf doet de koning in een brief.

Wie je wel kunt kiezen zijn de gemeenteraadsleden, dat zijn de mensen van de politieke partijen en die waren er ook allemaal. Met hen en met de burgemeester spraken we over het leven in een vrij land en dat kiezen belangrijk is voor iedereen.

Mark en Rosa gaan allebei ook stemmen.

Burgemeester Titia Clossen en de mensen van Reinaerde horen bij elkaar.

Dat weten we en dat voelen we.

We zijn allemaal inwoners van de gemeente, komen elkaar vaak tegen en maken deel uit van elkaars leven en werk.

En door deze mooie nieuwe ervaring en feestelijke herbenoeming zijn we weer een beetje dichter bij elkaar gekomen.

Mark blij, Rosa blij. Titia blij. Ik ook.

Ella van Lingen
bestuurder

7

Moederdialogen

Al enkele jaren worden er in een aantal wijken in Utrecht inloopochtenden voor kwetsbare vrouwen met een niet-westerse achtergrond georganiseerd. En met succes. Vrouwen worden sterker en zelfredzamer van deze moederdialogen. Coördinator cultuurrijke zorg Safia el Kodady vertelt.

10

Papier hier

Diederik Mook zou het liefst zien dat iedereen zijn afval scheidt. Zelf heeft hij het goede voorbeeld gegeven door op Atelier De Loeff in Utrecht een nieuw systeem van afvalscheiding te introduceren. Afgesloten bakken met duidelijke pictogrammen erboven laten er geen misverstand over bestaan: papier hoort bij papier en plastic bij plastic.

8

Nieuwe privacywet

Veilig omgaan met persoonlijke gegevens. Dat doen we bij Reinaerde natuurlijk al. Vanaf 25 mei treedt een nieuwe privacywet in werking: de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Wat verandert er precies met deze wet en hoe zorg je ervoor dat niet iedereen alles van je te weten komt?

Hamertje Tik

Bas Jonker is voorzitter van de centrale cliëntenraad, commissie vertegenwoordigers. Hij schrijft over wat de ccr bezighoudt.

De medezeggenschap bij Reinaerde op de schop? Misschien wel en wel hierom. Er komt een nieuwe wet voor de medezeggenschap die ingaat op 1 januari 2019, de Wmcz. Moet nog door de Tweede en Eerste Kamer, maar het lijkt erop dat dit een hamerstuk wordt. De centrale cliëntenraad (ccr) is al druk bezig om te kijken hoe de wet ingezet wordt binnen Reinaerde. Wat zijn de gevolgen voor de medezeggenschap op de locaties en in de regio? En hoe

zal de ccr gaan functioneren onder de nieuwe wetgeving? Karen Schipper, onafhankelijk onderzoeker, voert in opdracht van Reinaerde een onderzoek uit naar de (mede) zeggenschap binnen Reinaerde. Voor de zomervakantie, dit jaar hoor, zijn de resultaten van dat onderzoek bekend en

kunnen we vorm geven aan de 'nieuwe' medezeggenschap. Het is nu al zeker dat medezeggenschap steeds belangrijker wordt en dat cliënten meer te vertellen krijgen. Ik kan niet wachten. En die Eerste en Tweede Kamer dan? Kwestie van Hamertje Tik toch. Hebben ze allemaal geleerd op de basisschool dus daar maak ik mij niet druk over. We gaan ervoor duimen en wanneer het hamertje tikt, even de handen op de rug.

thema
meedoen

Stemrecht is voor iedereen

Stemmen is voor mensen met een (verstandelijke) beperking vaak een flinke uitdaging. Nog afgezien van onduidelijke en onbegrijpelijke verkiezingsprogramma's, ondervinden ze ook problemen bij het stemmen zelf. Te kleine stembokjes, ontoegankelijke stemlokalen en het zonder hulp van iemand anders moeten stemmen, maakt dat veel mensen met een beperking hun stem verloren laten gaan. De voorzitters van de centrale cliëntenraden hebben gemeenten aangemoedigd de gemeenteraadsverkiezingen toegankelijker en begrijpelijker te maken.

Bij Reinaerde worden mensen met een (verstandelijke) beperking aangemoedigd regie te nemen en zelf te kiezen. Eigen keuzes kunnen maken is een behoefte die bijdraagt aan kwaliteit van leven. Toegankelijke en begrijpelijke verkiezingen horen daar ook bij, vinden we. Het zou mooi zijn als meer mensen met een (verstandelijke) beperking van hun stemrecht gebruik kunnen maken. Er zijn naar schatting tussen de 100.000 en 200.000 mensen met een verstandelijke beperking in Nederland. Tijdens de laatste landelijke verkiezingen is de helft van hen niet gaan stemmen, wat neerkomt op één tot twee zetels.

Begrijpelijke taal

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het begrijpelijk maken van hun informatie, maar cliënten en cliëntcoaches hebben hen daar de afgelopen tijd

Burgemeester Molkenboer tijdens het politiek café in Woerden.

graag een handje bij geholpen. Zij adviseerden verschillende gemeenten in de provincie Utrecht over het inrichten van stemlokalen, het geven van voorlichting over stemmen en het begrijpelijk maken van verkiezingsprogramma's. Hierbij hadden ze steeds het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap in hun achterhoofd. Dit verdrag, dat sinds 2016 in Nederland van kracht is, vraagt erom faciliteiten af te stemmen op alle te onderscheiden groepen in de samenleving, dus ook voor mensen met een (verstandelijke) beperking. ►

‘Toegankelijke en begrijpelijke verkiezingen’

Dezelfde rechten

In de gemeente Woerden stak burgemeester Victor Molkenboer zijn nek uit voor mensen met een verstandelijke beperking. Hij stelde voor in zijn gemeente toe te staan dat mensen met een verstandelijke beperking samen met iemand anders het stemhokje in mochten, om zo hun stem te kunnen uitbrengen. Ze moesten dan wel een brief van hun zorgorganisatie meenemen. In Woerden zou het om ongeveer 700 kiesgerechtigden gaan, maar het aantal vindt Molkenboer er niet toe doen. Het gaat hem om het principe. "Inwoners met een verstandelijke beperking hebben recht op dezelfde ondersteuning in het stemhokje als mensen met een fysieke beperking", vindt hij. Dat strookt volgens hem ook met het VN-verdrag.

VN-verdrag

De Kiesraad was het echter niet met Molkenboer eens. 'Een burgemeester moet zich aan de wet houden', luidt het oordeel van de Kiesraad. In die Kieswet staat dat hulp in het stemhokje voor verstandelijk beperkten niet mogelijk is. Ook het VN-verdrag handicap zou volgens de Kiesraad geen soelaas bieden, omdat Nederland bij dat verdrag een zogeheten interpretatieve verklaring heeft ondertekend, die door Molkenboer voorgestelde stemhulp onmogelijk maakt. In die verklaring staat dat Nederland het verdrag zo interpreteert, dat alleen mensen met een fysieke beperking hulp kunnen krijgen in het stemhokje. Verstandelijk beperkten hebben volgens die verklaring alleen recht op hulp in het stemlokaal, buiten het hokje.

Regie over je eigen leven

De gemeenteraadsverkiezingen in Woerden zijn dan misschien niet de proeftuin geworden waar we op hoopten, maar als zorgorganisatie vinden we het belangrijker dat het recht van mensen met een beperking om deel te nemen aan het politieke leven overal goed onder de aandacht is gekomen.

Of, zoals Leen Maris, coach cliëntenparticipatie, hierover onlangs tegen de Volkskrant zei: "Ik merk bij veel mensen met een verstandelijke beperking dat ze echt wel zelf weten wat belangrijk voor ze is. Door te stemmen heb je regie over je eigen leven."

Steunbetuigingen

Hoewel Molkenboer niet onder de indruk was van de Kiesraad, en zelfs hoopte dat minister Kajsa Ollongren hem zou bellen, zodat hij met haar de discussie kon aangaan, bond hij uiteindelijk in toen hij hoorde dat de minister werkt aan de wijziging van de Kieswet. Molkenboers initiatief leidde tot steunbetuigingen van burgemeesters en van organisaties als het College voor de Rechten van de Mens, de belangenvereniging LFB en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Veel wettelijk vertegenwoordigers realiseerden zich dat ze eigenlijk helemaal niet wisten wat er met de stempas van hun familielid gebeurt en stelden hierover vragen aan begeleiders.

Het College voor de Rechten van de Mens heeft ondertussen het Meldpunt Onbeperkt Stemmen geopend. Mensen met een lichamelijke, visuele, verstandelijke of psychische beperking konden tot 4 april via mensenrechten.nl/stemmen online laten weten of zij problemen hebben ervaren bij het stemmen tijdens de komende gemeenteraadsverkiezingen. Hoeveel mensen via dit meldpunt hierover hun mening hebben gegeven, is nog niet bekend.

Meer acties

Ondertussen gaan we door met het aanmoedigen van acties die ervoor zorgen dat iedereen begrijpt dat je mag stemmen en hoe je kunt stemmen, dat iedereen een stemlokaal in de buurt heeft dat voor iedereen te bereiken en te betreden is, dat iedereen het stembiljet kan invullen en inleveren en dat iedereen de standpunten van de politieke partijen kan begrijpen. Hopelijk zijn de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk. ●

Meer zelfvertrouwen door moederdialogen

Sinds 2015 worden er in diverse Utrechtse wijken inloopochtenden voor kwetsbare vrouwen met een niet-westerse achtergrond georganiseerd. Deze inloopochtenden, beter bekend als de moederdialogen, zijn zo'n succes dat continuering ervan zeer wenselijk is. Dat blijkt uit een studie van gezondheidszorgpsycholoog Karen Schipper van Reinaerde.

Het project richt zich op vrouwen en moeders met psychische problematiek of een licht verstandelijke beperking (LVB) en een niet-westerse achtergrond. Vaak hebben zij kinderen die eveneens een beperking hebben. Vanwege hun beperking of die van hun kinderen, missen deze vrouwen de aansluiting met de omgeving en leiden zij een geïsoleerd bestaan.

Om deze kwetsbare groep moeders te bereiken, startte in de wijk Overvecht de eerste laagdrempelige inloopochtenden, waar de vrouwen ondersteuning kregen bij het vergroten van hun zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en eigen regie. Inmiddels zijn er ook groepen in Kanaleneiland, Zuilen en Leidsche Rijn.

Vertrouwen

Safia el Kodady is als coördinator cultuurrijke zorg van Reinaerde nauw betrokken

bij de inloopochtenden. "Ze zijn voor en door vrouwen met een niet-westerse achtergrond, en daar ligt meteen ook de kracht. De vrouwen vertrouwen elkaar en komen daardoor makkelijker uit hun schulp."

In de moederdialogen is aandacht voor thema's die thuis of bij familie moeilijk bespreekbaar zijn, zoals diagnoses die gesteld zijn, opvoedingsvragen, zelfvertrouwen en seksualiteit. De vrouwen leren van elkaar en vergroten door de bijeenkomsten ook hun sociale netwerk. Dat werpt zijn vruchten af, net als de ongedwongen en prettige sfeer. "Ik word heel blij van de moederdialogen", aldus één van de vrouwen in het rapport. Als voorbeeld van versterkte kracht en regie noemt El Kodady het ontstaan van de 'ZorgZusters' in de wijk Overvecht. "Dat zijn de vrouwen van het eerste uur, die na

Coördinator cultuurrijke zorg Safia el Kodady.

de inloopochtenden samen verder zijn gegaan als de ZorgZusters. Ze wilden graag iets betekenen voor buurtgenoten die het moeilijk hebben. De ZorgZusters koken bijvoorbeeld voor ouderen die wel eens wat anders willen eten dan de Hollandse pot, zamelen kleding in voor asielzoekers en maken voedselpakketten voor mensen die niet naar de voedselbank kunnen of durven."

Aansluiting

Al met al lijken de inloopochtenden een antwoord te zijn op de constatering dat er binnen de niet-westerse gemeenschap een substantiële groep mensen is die moeizaam aansluiting vindt bij de Nederlandse samenleving, aldus Schipper. De moederdialogen bieden wel die veilige plek waar aansluiting gevonden kan worden. "Continuering hiervan is dan ook zeer gewenst", besluit ze haar rapport. ●

De moederdialogen worden altijd goed bezocht.

Goed voorbereid op de privacywet

Mensen moeten in vrijheid kunnen leven, zonder dat iedereen alles van hen weet. Vanaf 25 mei geldt de nieuwe Europese privacywet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De wet vervangt de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De nieuwe privacywet zorgt ervoor dat persoonsgegevens beter worden beschermd.

Met de AVG krijg je meer zeggenschap over wat er met je gegevens gebeurt. Je mag bijvoorbeeld je gegevens inzien en laten wijzigen, mits dat past bij de doelen van jouw ondersteuning. Ook heb je straks het recht bij Reinaerde je persoonsgegevens op te vragen en mee te nemen naar een ander.

Veel blijft hetzelfde

Wij werken op verschillende plekken met

persoonsgegevens van cliënten, vrijwilligers en medewerkers. Denk bijvoorbeeld aan een lijst met contactgegevens van vrijwilligers of het personeels- en cliëntendossier. Daar willen we natuurlijk zo veilig mogelijk mee omgaan. We nemen passende maatregelen om misbruik of verlies tegen te gaan. Dat verandert niet met de komst van de AVG.

Veel bestaande regels waar we al aan voldoen, blijven gelden, zoals de regels

voor het medisch beroepsgeheim. Nieuw is dat we onder de nieuwe wet moeten kunnen laten zien dat de verwerking van persoonsgegevens goed is geregeld. We mogen bovendien niet meer persoonsgegevens verzamelen dan noodzakelijk voor het doel.

Nieuwe verklaring

We willen je goed informeren over jouw persoonlijke gegevens. Dat doen we door middel van een Privacyverklaring. Deze is

opgenomen in de overeenkomst van Zorg en Dienstverlening. Hierin staat welke persoonsgegevens wij van jou verwerken, voor welk doel wij dat doen en of wij de gegevens delen met andere organisaties, en zo ja, met welke.

Alle medewerkers moeten zorgvuldig en verstandig omgaan met (digitale) informatie en privacy van cliënten én van henzelf. Iedereen moet zich bewust worden van privacyrisico's. Hoe vaak komt het niet voor dat gegevens worden gelekt omdat iemand vergeet uit te loggen van zijn laptop, waardoor iemand die er geen recht toe heeft bij de gegevens kan? Of dat iemand per ongeluk een usb-stick kwijtraakt? We vergeten ook de privacy in een gesprek niet. Digitaal is een sterk wachtwoord nodig of een autorisatie om een dossier in te zien. Maar ook een gesprek over het dossier mag niet ongewild gevolgd worden.

Maand van de Privacy

We willen dat privacy gaat leven binnen Reinaerde. Daarom hebben we de maand mei uitgeroepen tot maand van de Privacy. We gaan met elkaar in gesprek over en leren anders kijken naar Privacy en Informatieveiligheid. Met de Ontwikkelbijeenkomst voor medewerkers en cliënten op 31 mei sluiten we de maand af.

Heb je de indruk dat jouw gegevens niet goed beveiligd zijn, of zijn er aanwijzingen van misbruik?

Neem dan contact op met privacy@reinaerde.nl.

Noot: Overal waar 'je' staat kun je ook 'u' lezen.

Sneeuw

Mieke is moeder van Famke. Famke bezoekt kinderdagcentrum De Berk van Reinaerde. Ze heeft een verstandelijke beperking en autisme.

Het heeft vannacht gesneeuwd. Als we 's morgens de gordijnen opendoen is de hele wereld wit. Famke is snel wakker en wijst en 'o-oht' om aan te geven hoe mooi ze het vindt. 'We gaan straks naar de winkel, door de sneeuw' beloof ik haar. Op haar Ipad vindt ze een filmpje van de Jellabies in de sneeuw en ze speelt het steeds weer af, met een grote smile op haar gezicht. Even later verdwijnt ze in de garage. Ze komt terug met lege handen en gebaart en 'o-oht' weer om iets duidelijk te maken. Maar ik snap het niet en daardoor bijt ze boos op haar hand. Ik vind het verdrietig dat ik haar niet begrijp en geef haar haar spraak-Ipad maar die duwt ze boos weg.

Als we naar de winkel wandelen gebaart ze honderduit. 'Sneeuw' en 'koud' en nog veel meer wat ik niet begrijp. Eind van de middag, het is al donker, en nu komen er dikke witte vlokken uit de lucht. We gaan in de tuin kijken hoe ze uit de lucht vallen. Weer verdwijnt Famke in de garage zonder dat ik snap wat ze nu wil. Dan komt de Ipad met de Jellabies weer tevoorschijn. Ze gebaart 'kijken' en laat de Jellabies wat zeggen. Ik luister nu extra aandachtig en hoor 'het is een bobslee'. En dan snap ik het. Ze zoekt de slee.

Mieke Westmeijer

Diederik in het hart

Diederik Mook werkt met veel plezier bij Atelier De Loeff in Utrecht. Hij maakt daar kaarsen. Samen met twee collega's verzorgt Diederik er ook de afvalsortering. Ze brengen het afval naar de gemeentelijke afvalbakken. Mooi werk, vindt Diederik, die erg begaan is met het milieu en vooral met het scheiden van afval. Papier bij papier, plastic bij plastic en glas bij glas. Zo hoort het, vindt Diederik. Zelf houdt hij ook van opgeruimd en netjes.

Stinkende bakken

Toch ergerde hij zich meer en meer aan de vier open en stinkende afvalbakken op De Loeff. "Ik moest steeds met mijn handen in die bakken, dat was wel vies", zegt hij. Op een gegeven moment was hij het beu. Hij stapte naar de

"Afvval sorteren is nu een feestje"

Diederik was meteen enthousiast. "In plaats van vier open bakken hebben we nu twee gesloten karretjes met daarin een plastic zak. Die kun je dichtknopen en gaat meteen ook mee de container in. Zo blijft alles veel schoner. En ik hoef nou ook niet meer met mijn handen in die vieze bakken."

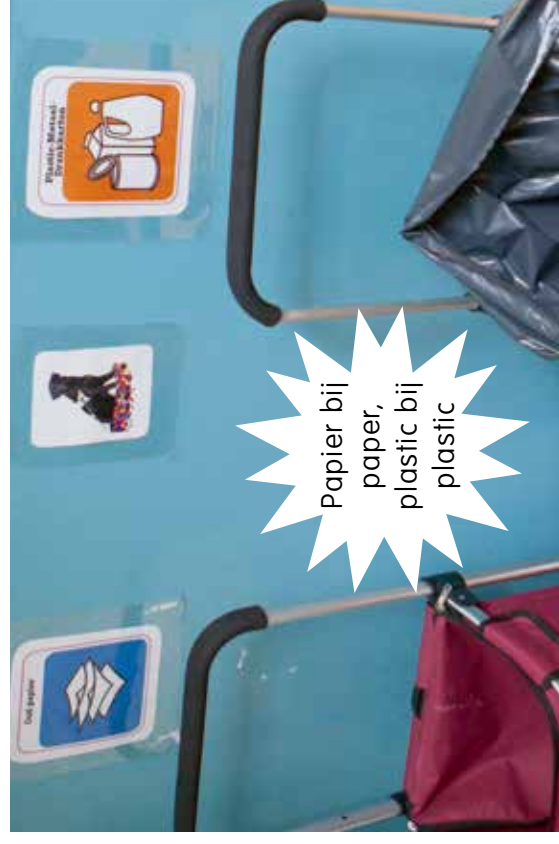
Tijd voor leuke dingen

De gesloten karren zijn voor papier en plasticafval, ook wel PMD geheten. Plastic doppen zamelen ze apart in op de Loeff. Volgens Diederik houdt hij nu meer tijd over voor leukere dingen. Hij is erg tevreden over het resultaat. "Vroeger gaf ik een 4 voor het scheiden van afval, nu een 10", zegt Diederik vrolijk. "Afvval sorteren en wegbrengen is nu een feestje!"

cliëntenraad en naar de begeleiding. "Ik vond dat er iets moest veranderen", zegt Diederik. Gelukkig was de begeleiding het helemaal met hem eens. Sterker nog: ze hadden al plannen voor een nieuw afvalstelsel.

Diederik houdt van kaarsen maken.

Veel veiliger

Diederik vindt het belangrijk dat het nieuwe systeem voor iedereen goed te begrijpen is, ook voor de mensen die niet kunnen lezen. Daarom hangen er nu mooie foto's met tekst boven de karren. Dan kan iedereen goed zien wat er in moet. De foto's heeft hij zelf opgezocht op internet. Volgens Diederik wordt het dankzij het nieuwe systeem ook veiliger in De Loeff. "Eerst struikelde er weleens iemand over die grote vieze bak, maar nu staat alles netjes op een rijtje, onder de foto."

Diederik vindt dat op alle locaties bij Reinaerde afval gescheiden moet worden. Wil je weten hoe hij dat heeft gedaan? Bel dan naar De Loeff: 030-2380956.

Je vindt het filmpje op Reinaerdevideo, ons YouTubekanaal

